

Nowy system wsparcia rodzin z dziećmi

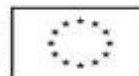
Barbara Kowalczyk

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

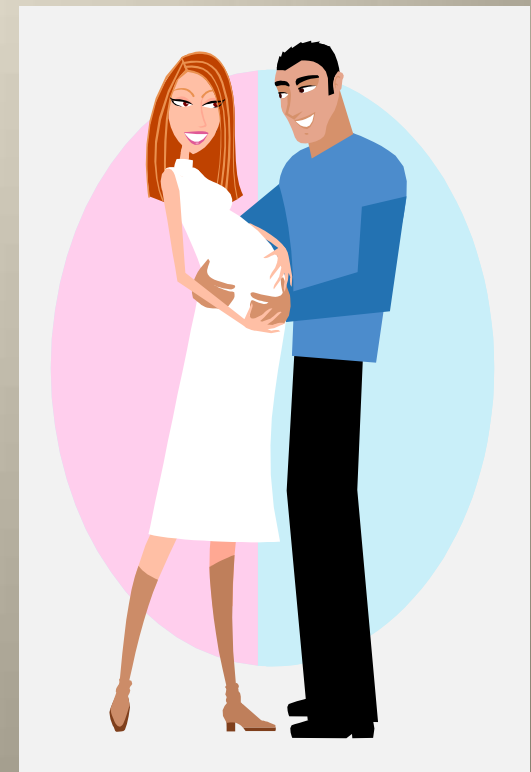
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele systemu wsparcia rodzin z dziećmi

- dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia i troskę o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową oraz zapewnienie ochrony przysługujących im praw i wolności,
- dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci

Charakterystyka rodzin - adresatów systemu wspierania rodziny

Rodziny jeszcze wydolne	Stopień 1	Rodziny zagrożone występowaniem trudności opiekuńczo-wychowawczych
	Stopień 2	Rodziny, w których występują okresowe trudności opiekuńczo-wychowawczych
Rodziny niewydolne	Stopień 3	Rodziny wieloproblemowe, w których występują nasilone trudności opiekuńczo-wychowawczych
	Stopień 4	Rodziny, zagrożone ograniczeniem praw rodzicielskich
Rodziny patologiczne	Stopień 5	Rodziny, z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich, objęte nadzorem kuratora
	Stopień 6	Rodziny, z dzieckiem w pieczy zastępczej rokujące możliwość powrotu dziecka do rodziny naturalnej
	Stopień 7	Rodziny, z dzieckiem w pieczy zastępczej, u których nie stwierdzono możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Gmina

Wsparcie i pomoc rodzinie

- Usługi asystenta rodziny
- Placówki wsparcia dziennego
- Rodziny wspierające
- Terapia i mediacja
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne
- Grupy samopomocowe
- Praca socjalna
- Świadczenia materialne

Powiat

Organizowanie pieczy zastępczej

- Usługi koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
- Rodzinna piecza zastępcza
- Placówki opiekuńczo wychowawcze

Województwo

Wspieranie działań powiatu i gminy

- Ośrodki adopcyjne
- Placówki opiekuńczo terapeutyczne
- Interwencyjne ośrodki preadopcyjne

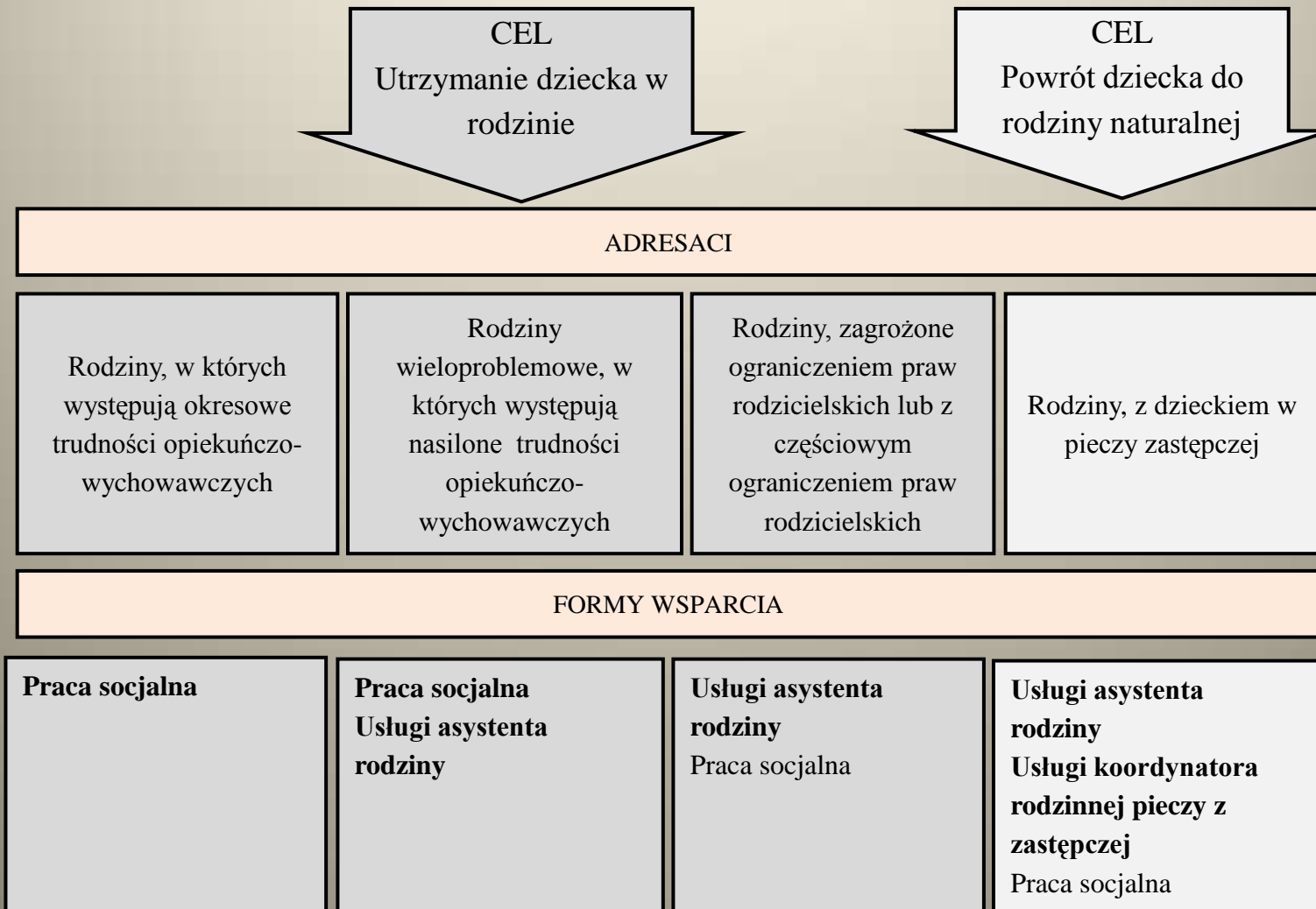

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

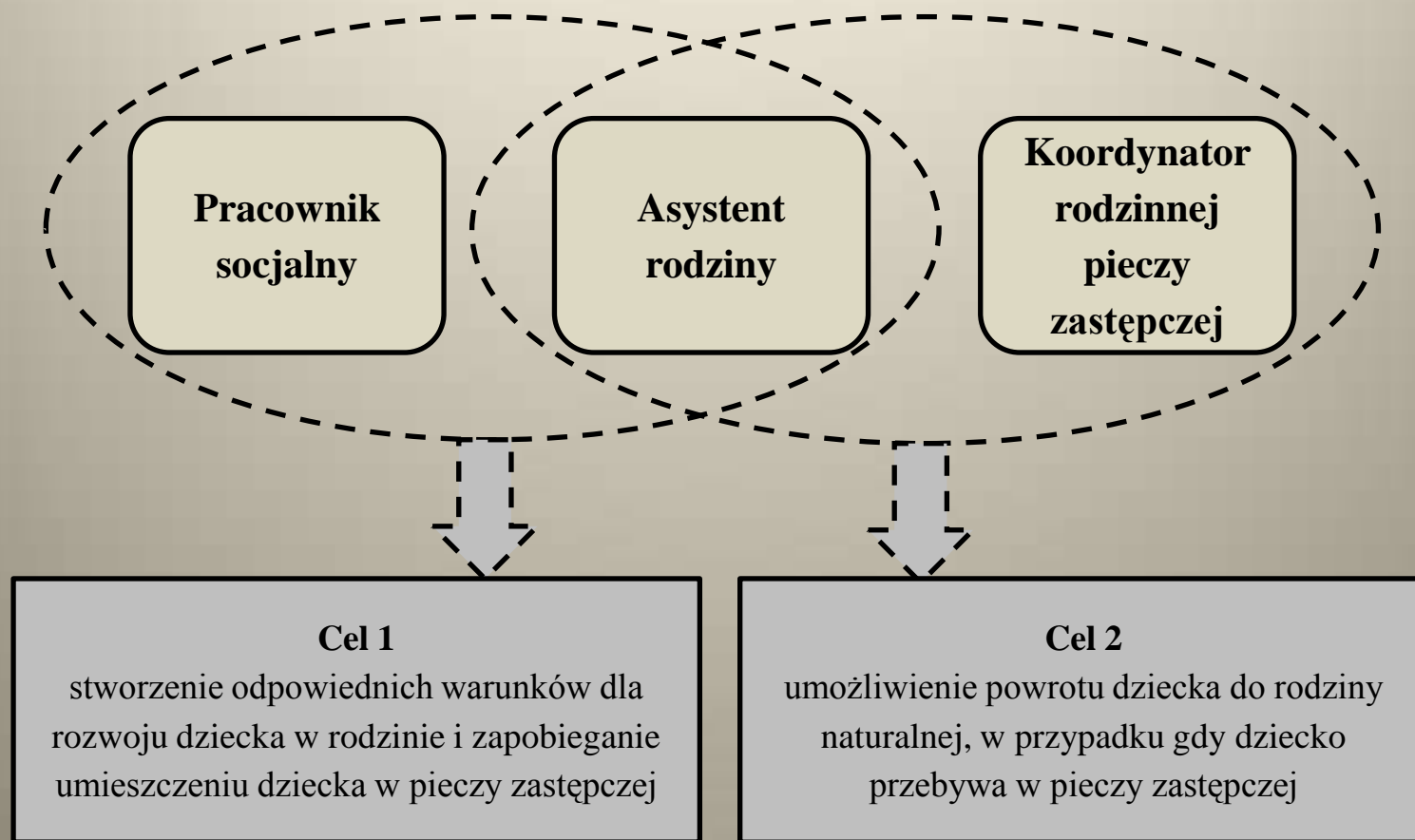

Ustawa o pomocy społecznej

Wsparcie rodzin w zależności od stopnia nasilenia problemów opiekuńczo-wychowawczych przez pracownika socjalnego, asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Główne obszary współpracy pracownika socjalnego, asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w systemie wspierania rodziny

Asystent rodziny

Z
a
d
a
n
i
a

Opracowywanie i realizacja planów pracy z rodziną

Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego

Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, problemów psychologicznych oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi

Wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych

Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa rodzin i dzieci

**Problem w rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-
wychowawczej**

Informacja trafia do ośrodka ze szkoły, policji, służby zdrowia, sądu,
powiatowego centrum pomocy rodzinie

**Pracownik socjalny po przeprowadzeniu wywiadu i analizie
sytuacji rodziny wnioskuje o przydzielenie asystenta rodziny**

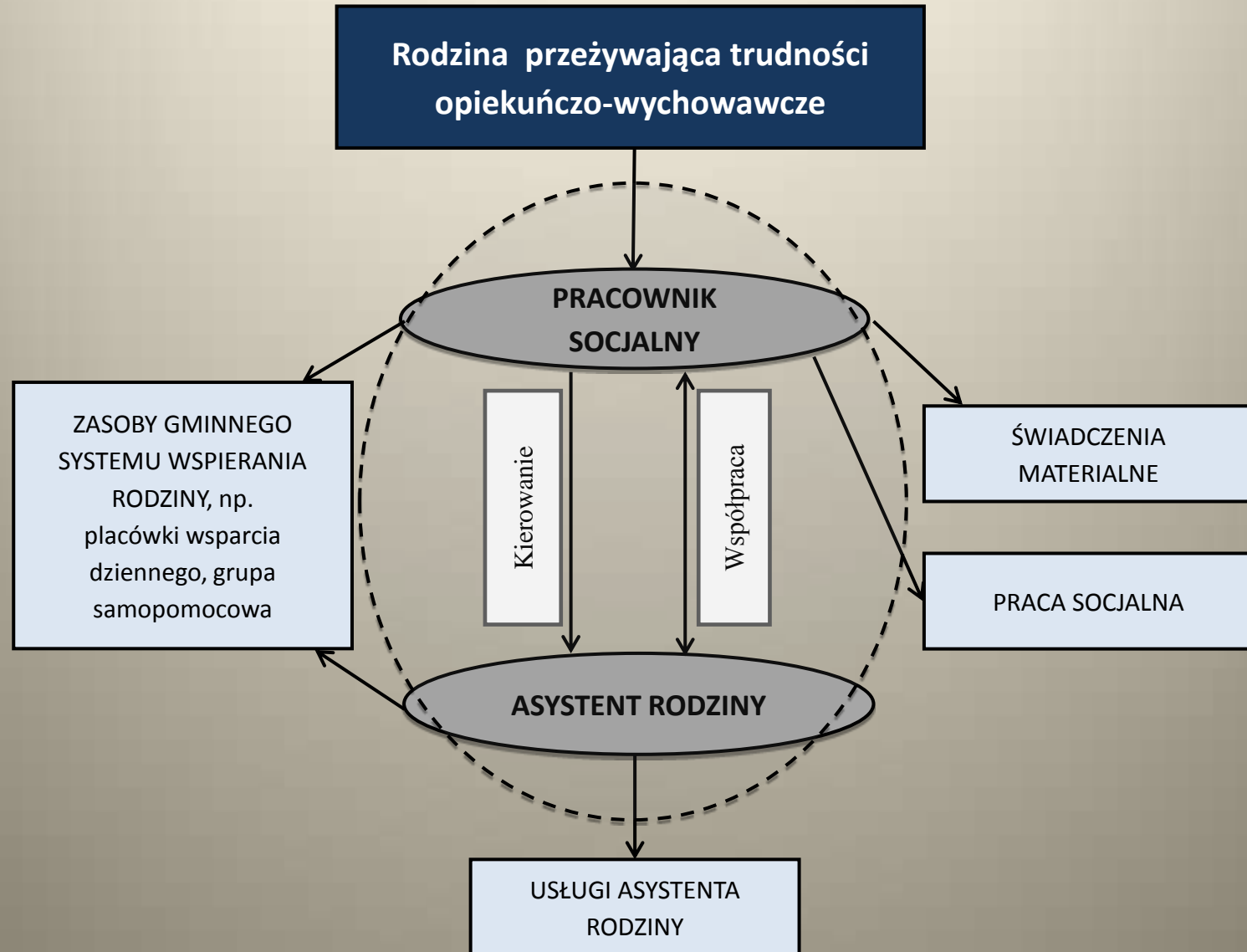

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przydziela asystenta rodziny
lub wnioskuje o jego przydzielenie jeśli asystent rodziny jest
zatrudniony poza ośrodkiem

Pracownik socjalny	Asystent rodziny
Oddziaływanie długoterminowe	Intensywne oddziaływanie krótko okresowe
Wykorzystywanie głównie warunkowania pomocy materialnej jako narzędzia motywacji	Konieczność stosowania innych metod motywacyjnych
Praca w środowisku i siedzibie ops	Praca głównie w środowisku Praca metodą towarzyszenia
Podejmowanie metodycznego działania na podstawie obszernej literatury i długoletniej praktyki	Brak metodycznego działania, wykorzystanie jedynie pewnych elementów takiego działania
Określone jasno kwalifikacje zawodowe, stworzony system szkolnictwa przygotowującego kadry pracowników socjalnych, oraz doskonalenia zawodowego, specjalizacje i szkolenia	Bardzo ogólne kryteria zawodowe
Czas pracy w określonych godzinach Rodzina dostosowuje się do czasu pracy	Zadaniowy czas pracy Czas dostosowany do potrzeb rodziny
Objęcie wsparciem średnio 50 środowisk	Objęcie wsparciem maksymalnie 20 środowisk
Przyznawanie świadczeń materialnych	Oddzielenie od przyznawania świadczeń materialnych

Współpraca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w systemie wspierania rodziny

Praca socjalna ze społecznością lokalną (środowiskowa praca socjalna)

Nowe role pracownika socjalnego

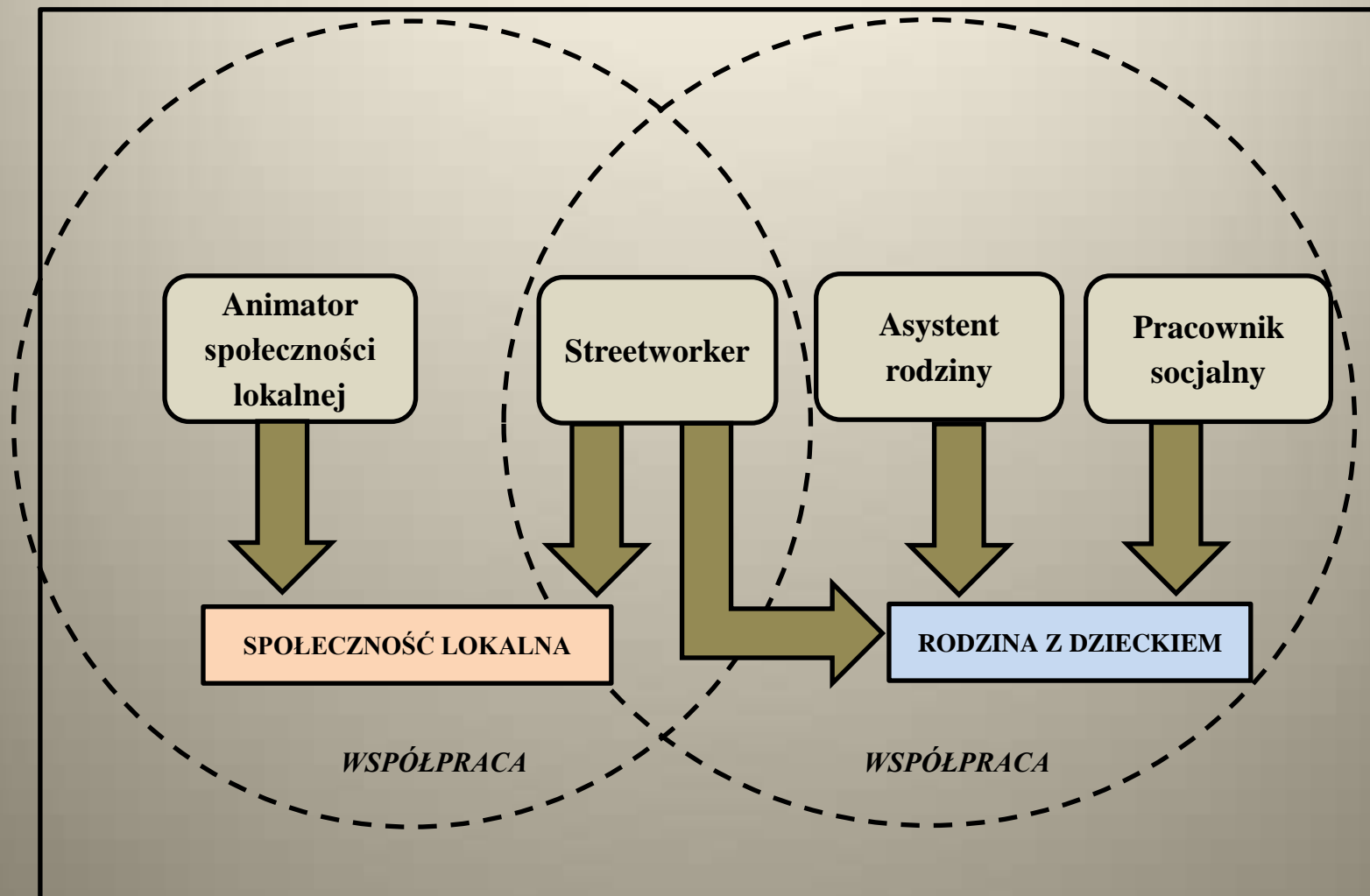
Streetworker

- Adresat – wyodrębniona grupa w społeczności lokalnej, np. dzieci i ich rodziny
- Cel – lepsze funkcjonowanie dzieci i ich rodzin

Animador społeczności lokalnej

- Adresat – społeczność lokalna
- Cel – pożądana zmiana w społeczności lokalnej

Współpraca różnych specjalistów w pracy ze społecznością lokalną ukierunkowaną na dzieci i młodzież oraz ich rodziny

Koordynator pieczy zastępczej

Z
a
d
a
n
i
a

Przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny, rodziną zastępczą planu pomocy dziecku, w miarę możliwości umożliwiającemu powrót dziecka do rodziny naturalnej

Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej

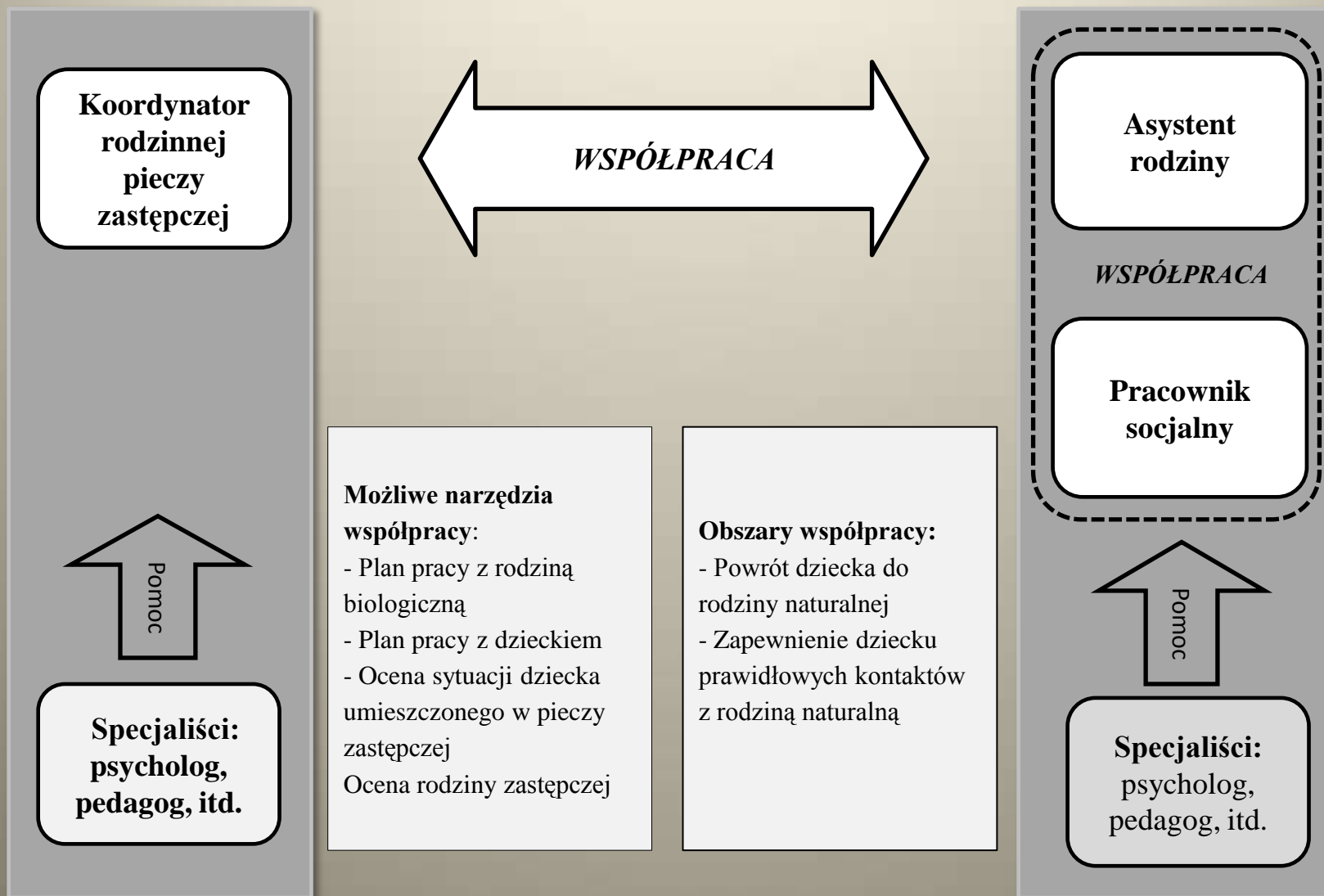
Zapewnianie rodzinom zastępczym/rodzinnym domom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, rehabilitacyjnej

Pomoc rodzinom zastępczym/rodzinnym domom dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu

Wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej

Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej

Współpraca koordynatora pieczy zastępczej i asystenta rodziny w zapewnieniu wsparcia dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej

Współpraca różnych specjalistów i otoczenia rodziny w aktywizowaniu i wspieraniu rodziny

ZESPÓŁ WIELOSPECJALISTYCZNY (INTERDYSCYPLINARNY)

Streetworker

Animator
społeczności
lokalnej

*Praca ze społecznością
lokalną*

Pracownik
socjalny
pracujący z
rodziną

Asystent
rodziny

Praca z rodziną

Specjaliści,
psycholog,
pedagog, itp.

Inne ważne dla
rodziny osoby

Rodzina

Koordinator
rodziny
pieczy
zastępczej

*Praca z dzieckiem w
pieczy zastępczej*

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w połączeniu z ustawą o pomocy społecznej stworzyła podstawy do budowania nowego systemu wspierania rodziny, który daje też możliwość wsparcia rodziny niewydolnej wychowawczo na różnych etapach jej funkcjonowania w zależności od stopnia nasilenia tych problemów: od problemów opiekuńczo-wychowawczych wymagających okresowego wsparcia do sytuacji, w której dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej
- W tym systemie pracownik socjalny, asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pełnią ważne role i od jakości ich pracy zależy będzie efektywność całego systemu. W związku z tym, że role tych specjalistów w dużym stopniu na siebie nachodzą konieczna jest koordynacja działań i zapewnienie ich dobrej współpracy dzięki czemu będą się mogli uzupełniać i wzajemnie wspierać swoje działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej.

- *Dziękuję za uwagę*